

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Wetenswaardigheden #3 | Januari - februari '19

Geplaatst op 18 maart 2019

Hierbij presenteren we graag de volgende versie van onze 'wetenswaardigheden'. Periodiek geven we via de wetenswaardigheden nog weer op een andere manier inzicht in waar zoal aan gewerkt wordt in de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg en waar dat zoal toe leidt. Een overzicht op hoofdpunten. Via onze website kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van onderstaande onderwerpen. Via de [thema's](#), [deelnemerspagina's](#), trefwoorden bij berichten. Of via de zoekfunctie. Liever in pdf-formaat de wetenswaardigheden snellen? Download de pdf via de pdf-knop onderaan dit artikel.

Deelnemers

In totaal nemen momenteel 49 organisaties deel aan de beweging. Twee organisaties doen niet meer mee sinds onze laatste editie van de wetenswaardigheden. Eén organisatie wil de focus en inzet richten op Planetree-certificering. Bij een andere organisatie kon er geen aandacht voor Radicale vernieuwing zijn: de bestuurder en cliëntenraad vertrokken en er wordt een fusie voorbereid.

Voor het actuele overzicht, zie <https://www.radicalevernieuwing.nl/deelnemers/>

Tweede publicatie 'Zicht op vernieuwing'

Er wordt een tweede publicatie tot stand gebracht, om ook via die weg te laten zien wat de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg tot nu toe opgeleverd heeft. De organisaties, die hiervoor zijn geïnterviewd, zijn:

- Volckaert
- Woonzorggroep Samen

- DSV- Verzorgd Leven
- Cicero Zorggroep
- Carint Reggeland
- 't Zorghuus
- Kalorama

Er zijn inmiddels 5 van de 7 interviews uitgewerkt in een artikel. We verwachten dat de publicatie medio april zal verschijnen.

Publicatie vernieuwing onderwijs

Tijdens de bestuurlijke bijeenkomst over onderwijsvernieuwing op 27 november jl. is het voorstel ontstaan om vanuit de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg een impuls te geven aan vernieuwing in het zorgonderwijs. Dit willen we doen door een aantal aansprekende en vernieuwende samenwerkingsinitiatieven tussen de zorg en het onderwijs in beeld te brengen in een publicatie.

We houden een viertal diepte-interviews met betrokkenen bij onderwijsvernieuwing in de beweging radicale vernieuwing. Deze interviews zijn zowel met mensen uit de zorgorganisaties als met mensen uit de onderwijswereld. Deze interviews zetten we om in verdiepende artikelen, waarin naast het proces ook de ervaringen van mensen naar voren komen. Dat is vergelijkbaar met de publicatie 'Zicht op vernieuwing'. We zullen uit deze artikelen de rode draden halen en die opschrijven. Waarin zowel concrete knelpunten als succesfactoren een plaats krijgen. Daarnaast zullen we ook een praktische leidraad maken hoe zorgorganisaties en onderwijs het gesprek met elkaar kunnen voeren over onderwijsvernieuwing.

VWS-directeur langdurige zorg Theo van Uum heeft positief op dit initiatief gereageerd. Hij heeft gevraagd om eerst een gesprek over het doel en de inhoud van deze publicatie met vertegenwoordigers van OCW en MEVA te voeren, voordat hiermee wordt gestart. Aloys Kersten (VWS, directie Langdurige zorg) heeft dit gesprek op 19 februari jl. georganiseerd. Naast draagvlak voor deze publicatie heeft het gesprek ook opgeleverd dat met elkaar al is nagedacht op welke manier we kunnen zorgen dat de inhoud impact krijgt voor zorg- en onderwijsorganisaties. Frank van Wijck (journalist) en Mieke Hollander (projectleider Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®) gaan nu starten met de interviews. De verwachting is dat de publicatie in de zomermaanden kan verschijnen.

Inspiratiereis samenwerkingsinitiatieven zorg – onderwijs

De drie bijeenkomsten, die plaats vonden met de zorgorganisaties die met een onderwijsorganisatie samenwerken om het zorgonderwijs te vernieuwen, zijn erg op prijs gesteld. Men ontmoet elkaar, wisselt ervaringen uit en inspireert elkaar met ideeën. Om beter te kunnen begrijpen wat de kenmerken zijn van ieders initiatief, wat werkt, welke vraagstukken er zijn, e.d. is voor 2019 gekozen voor een andere vorm: een inspiratiereis langs de betrokken samenwerkingsinitiatieven.

Viattence organiseert met ROC Landstede en het Deltion College een bijeenkomst voor belangstellenden [op 21 mei a.s. in Epe](#). Warm Thuis, Woonzorggroep Samen en het Horizon College zullen na de

zomermaanden volgen. Voor meer informatie en doorgaande updates over de onderwijsvernieuwing: zie de [thema-pagina](#) die we hier op onze website aan gewijd hebben.

Overleg met de zorgkantoren

Op 31 januari jl. hebben het kernteam en de [ambassadeurs](#) voor Radicale vernieuwing een 'werkbijeenkomst' gehouden met de vertegenwoordigers van de zorgkantoren. Zorg & Zekerheid, Zilveren Kruis, VGZ en CZ namen hieraan deel. Het was een goede bijeenkomst, waarin we met elkaar hebben gesproken over concrete ideeën over de rol en bijdrage van de zorgkantoren in de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg en over de betekenis die deze beweging kan hebben voor de zorgkantoren.

We hebben afspraken gemaakt over het doordenken en uitwerken van de volgende ideeën:

- CZ, Surplus (samen met 3 andere zorgorganisaties een van de ambassadeurs) en LOC (ondersteuner en initiatiefnemer van de beweging) willen met elkaar de voorbereiding op zich nemen van de bijeenkomsten die LOC gaat organiseren over de nieuwe Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (WMCZ). Het idee is bestuurders, cliëntenraden en zorgkantoren bij elkaar te brengen om met elkaar het gesprek te voeren over kwaliteitsplannen en kwaliteitsverslagen: hoe maak je zichtbaar wat er echt in de praktijk is bereikt?
- Zorg & Zekerheid, Zilveren Kruis, Topaz, Sensire (die laatste twee beide ook ambassadeur Radicale vernieuwing) en LOC willen met elkaar nagaan welke manieren er zijn om kwaliteitsplannen te laten beoordelen vanuit de bedoeling: de zorg zo goed mogelijk laten aansluiten op de wensen van bewoners en naasten. Door bijvoorbeeld de plannen mee te laten lezen door een adviesraad van zorgaanbieders uit een andere regio.
- Dezelfde groep gaat na op welke manier gestimuleerd kan worden dat andere medewerkers van de zorgkantoren dan de zorginkopers eens een dagje meelopen in een zorgorganisatie.

Eind mei/begin juni ontmoeten we elkaar weer, zodat we na kunnen gaan welke voortgang we maken en wat de resultaten van deze samenwerking zijn.

Bijeenkomsten van de ambassadeurs

Topaz organiseert op 17 april a.s. in Katwijk een [inspiratiebijeenkomst](#) voor de eigen medewerkers en voor medewerkers van de deelnemende organisaties Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg en Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs. Minister de Jonge komt op deze dag niet zijn werkbezoek brengen. Hij geeft er de voorkeur aan om in kleinere kring met de betrokkenen van Radicale vernieuwing waardevol onderwijs te praten. Dit zal op 11 september a.s. plaatsvinden.

Traject ondersteunende diensten

Radicale Vernieuwing heeft gevolgen voor iedereen. Tijdens de voortgangsgesprekken geven veel zorgorganisaties aan dat er in de zorgteams steeds meer gewerkt wordt vanuit de behoeften van bewoners en naasten. En dat medewerkers de ruimte krijgen om vanuit hun professionaliteit beslissingen te nemen. De organisaties geven ook aan dat het belangrijk is dat de ondersteuning aan de zorgteams ook aansluit bij

wat zij nodig hebben. En dat dat nu vaak nog niet is georganiseerd zoals mensen het graag willen.

Ondanks de beste intenties blijken ondersteunende diensten nog vaker sturend te zijn dan ondersteunend aan wat voor zorgteams belangrijk is. Binnen de beweging hebben 13 organisaties een netwerk gevormd om in 9 bijeenkomsten met elkaar te onderzoeken wat zij willen, waar zij staan en hoe ze het opnieuw kunnen organiseren. Zodat iedereen binnen de organisatie aan hetzelfde doel kan werken en elkaar daarbij zo optimaal mogelijk kan ondersteunen. Zowel mensen van ondersteunende diensten als bestuurders zijn hierbij betrokken.

We zijn nu 5 bijeenkomsten verder en we merken dat alle deelnemers (8 doen daadwerkelijk intensief mee) wel weten wat ze zouden willen en wat de zorgteams nodig hebben. Ze weten vaak ook welke verschillen tussen wens en realiteit bestaan. We merken dat de stap naar verandering een moeilijke blijkt. Het bedrijfseconomisch efficiënt organiseren is zo diep ingesleten, dat de kanteling maken naar wat voor het zorgproces efficiënt is, bijna niet gaat. De deelnemers in het actie-onderzoek geven aan dat het van het bestuur en de directie een duidelijke visie en opdracht aan de ondersteunende diensten vraagt, als ondersteuning om de verandering door te maken.

Leernetwerk bestuurlijk leiderschap

De eerste bijeenkomst met de belangstellende bestuurders was op 19 december jl., hierbij konden 9 bestuurders aanwezig zijn. Met elkaar is, onder begeleiding van Sezen (Wim van Dinten en Imelda Schouten), verkend welke dilemma's de bestuurders tegenkomen en wat ervoor nodig is om te helpen in het werk. Sezen heeft vervolgens een concreet voorstel voor het leernetwerk uitwerkt. Van de 9 bestuurders hebben 5 bestuurders positief gereageerd.

Op 11 februari jl. heeft een tweede bijeenkomst plaatsgevonden met 10 bestuurders. Deze 10 bestuurders hebben het voorstel nadien ook ontvangen en hebben eind februari jl gereageerd. En een 7-tal bestuurders was verhinderd op 19 december en 11 februari jl. en hebben telefonisch een gesprek gehad over het voorstel.

Uiteindelijk willen van de 26 belangstellende bestuurders slechts 5 deelnemen aan een leernetwerk, op basis van het voorstel en begeleid door Sezen. Dit is een te beperkt aantal om te kunnen starten. Eén van de bestuurders heeft een alternatief voorstel voor een leernetwerk gedaan. We gaan hierover in gesprek.

Overleg Leyden Academy

Op 6 februari jl. was vanuit het kernteam Radicale vernieuwing, samen met twee ambassadeurs overleg met Joris Slaets en Antoinette Reerink van Leyden Academy om te zoeken naar mogelijkheden om elkaar te versterken. Rick Hagelstein is vanuit VWS voor beide initiatieven de contactpersoon.

Leyden Academy zal na de pilots met het leefplezierplan in 11 organisaties nu een actie-onderzoek gaan doen in twee locaties. Welke normatieve regeldruk komen zij tegen? Er wordt een stuurgroep van landelijke partijen en zorgkantoren ingericht om belemmerende regels te bespreken. Daarnaast richt Leyden

Academy zich op nieuwe vormen van kwantitatieve en kwalitatieve (narratieve) verantwoording van de zorg en ondersteuning, die wordt geboden.

Bijeenkomst onderzoekers Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg

Op 13 februari jl. was een inspirerende tweede bijeenkomst met de onderzoekers, die in de beweging onderzoek doen (of al hebben gedaan) naar diverse aspecten die van belang zijn: het effect van de vernieuwing op bewoners, naasten en medewerkers, de werkzame principes in de vernieuwing in de organisatie, de rol van de bestuurders, etc. Annemarie den Brabander (onderzoeker Topaz) heeft meegeholpen om deze bijeenkomst voor te bereiden.

Tijdens deze bijeenkomst is een verdiepingsslag gemaakt over de vragen: wat is de impact van de onderzoeken? Zien we overeenkomsten in elkaars onderzoeken? Zijn er rode draden? Wat kunnen we van elkaar leren? Hoe kunnen we het onderzoek meer verspreiden t.b.v. de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg?

In totaal zijn er 10 onderzoeken gedaan of gaande in de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg of hieraan gerelateerd. De onderzoekers zijn graag bereid om hierover te communiceren. Hiermee is al een start gemaakt tijdens de Landelijke Inspiratiebijeenkomst in november 2018, [op de website](#), in de nieuwsbrief en in het tijdschrift Zorg & Zeggenschap.

In oktober treffen de onderzoekers elkaar weer.

Landelijke Inspiratiebijeenkomst 13 mei a.s.

Deze bijeenkomst, met het thema 'Wat is jouw volgende stap?' wordt momenteel voorbereid door het congresteam en de projectleiders van de ambassadeurs.

De bijeenkomst vindt plaats in Spant! in Bussum van 11.30 – 16.30 uur. De [vooraankondiging](#) zal begin maart a.s. worden verzonden.

Initiatieven vanuit de voortgangsgesprekken

Vanuit de voortgangsgesprekken met alle deelnemers aan Radicale vernieuwing worden door de deelnemers (met ondersteuning vanuit LOC) momenteel de volgende initiatieven opgepakt:

Opella

Opella heeft een proeftuin 'domeinoverstijgend werken'. De wijkverpleegkundige van een cliënt kan ook in het verpleeghuis werken na verhuizing. Of in het ziekenhuis. Het is niet alleen aantrekkelijk voor bewoners dat medewerkers hen volgen, maar ook voor de medewerkers zelf om op meerdere terreinen te werken. Opella wil aantonen dat als je meer in de WMO doet, er minder beroep wordt gedaan op de Wlz. Opella streeft naar één contactpersoon per cliënt en wil ook in de thuissituatie in de zorg en ondersteuning goed aansluiten bij wat voor de cliënt en zijn naasten van betekenis is. In de regio wordt het gesprek gevoerd tussen de verschillende belanghouders over hoe kosten en baten neerdalen.

Opella wil graag in gesprek met andere organisaties, met een vergelijkbare drive en ambitie. Wetende dat iedere organisatie dit op een eigen manier doet.

LOC heeft bestuurders en managers van deelnemende organisaties in contact gebracht met Kars Hazelaar, de bestuurder. Hij organiseert een ontmoeting.

't Zorghuus, Warm Thuis en Zorghuizen Noord Nederland

Binnen de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg zijn er drie kleinschalige woonvormen actief, de één gefinancierd vanuit zorg in natura, de ander vanuit PGB.

Deze drie initiatieven zijn uniek in de eigen achtergrond, ontwikkeling en opzet, maar hebben gemeen dat de kwaliteit van het dagelijks leven centraal staat en dat er veel aandacht is wat voor de bewoner en naasten van betekenis is.

Vanuit de voortgangsgesprekken die in de afgelopen weken met hen afzonderlijk zijn gevoerd, is het idee ontstaan om hen met elkaar in contact te brengen. Er zijn vragen, waar zij elkaar mee kunnen helpen. Zoals de vraag van 't Zorghuus: wat zijn de mogelijkheden voor dagopvang/dagverzorging voor kleinschalige initiatieven? Een andere vraag is: hoe ga je om met de inzet van de extra kwaliteitsgelden (duurzaamheid) en het kwaliteitsplan bij kleinschalige woonvormen, bij zorg in natura en PGB.

De ontmoeting zal in april a.s. plaatsvinden, vanuit VWS neemt Aran Stavers deel hieraan. Er zal ook met elkaar van gedachten worden gewisseld over manieren waarop andere organisaties in de beweging geïnspireerd kunnen worden door de kleinschalige woonvormen en vice versa.

Presentaties Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg

Op 14 februari jl. is een presentatie gegeven over Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg bij de Kenniskring Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg van de IVVU, een regionaal netwerk van verpleeghuizen in de stad en provincie Utrecht. Zonnehuisgroep Amstelland en Accolade Zorg namen aan deze bijeenkomst deel. Zij deden een enthousiast verhaal over hun deelname aan de beweging aan hun collega's.

11-16 maart tijdens de week van zorg en welzijn kunnen geïnteresseerden kennismaken met Radicale vernieuwing – Waarde-vol onderwijs®. [Meer informatie.](#)

Topaz deelt op 14 maart op de vakbeurs Zorgtotaal ervaringen met Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. Ook de volgende vraag komt aan bod: hoe kunnen bijvoorbeeld ook externe partijen zoals DoSocial hierin ondersteunen? Meer [in dit bericht](#).

Communicatie-activiteiten

Noemenswaardig in aanvulling op bovenstaande activiteiten:

- Blogs coördinatoren over uitwisseling in elkaars organisaties leiden tot nieuwe uitwisseling. Zie het eerste bericht in onze [laatste nieuwsbrief](#).
- Bijeenkomsten over ervaringen met vrijheid en veiligheid in kader van Radicale vernieuwing [bij De Leyhoeve](#).
- [RVV in podcastshow](#) over hoe werk eigenlijk zou moeten zijn en menselijk organiseren genoemd als hoopgevend voorbeeld 'dat je in een paar jaar iets wel omver kunt krijgen.'
- Radicale vernieuwing in rijtje verbeteracties website [Ontregel de zorg](#) (nr.10).
- Waardigheidentrots.nl neemt bericht over Radicale vernieuwing – Waarde-vol onderwijs® [over](#)
- Eerste filmpjes uit training 'filmen met je smartphone' door medewerkers Radicale vernieuwing – Waarde-vol onderwijs® [op ons youtube-kanaal](#).
- Tweede groep studenten Waarde-vol Onderwijs® [van start!](#)
- Ambassadeurs nu ook betrokken bij communicatie (totstandkoming vooraankondiging landelijke inspiratiebijeenkomst).
- Topaz schakelt RVV-communicatie in om mee te denken over mogelijkheden communicatie over festival dat zij organiseren in kader van RVV.
- Coördinator RVV bij Sensire heeft aangegeven het leuk te vinden met regelmaat artikelen/blogs te verzorgen over de veranderingen daar, ± 4/jaar.
- Eind maart verschijnt via onze media weer een kersvers nummer van ons E-zine.

Meer weten

Op www.radicalevernieuwing.nl kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van bovenstaande onderwerpen. Via de thema's, deelnemerspagina's, trefwoorden bij berichten. Of via de zoekfunctie. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan [hier](#), en voor de maandelijkse nieuwsbrief Waarde-vol onderwijs [hier](#).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing onderwijs](#), [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#), [Onderzoek](#), [Ambassadeurs](#), [Vernieuwend besturen en toezicht houden](#)

Trefwoorden: [Ambassadeur](#), [Bestuurders](#), [Onderwijs](#), [Onderzoek](#), [Opella](#), [Sensire](#), [Staf- en ondersteunende diensten](#), [Topaz](#), [WarmThuis](#), [Wetenswaardigheden](#), [Woonzorggroep Samen](#), [Zorgkantoren](#)